

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/nauka/konferencje-naukowe/201091,Ogolnopolska-konferencja-naukowa-Summum-ius-summa-iniura-Rola-sadownictwa-specja.html>
20.05.2024, 20:24

Ogólnopolska konferencja naukowa „»Summum ius, summa iniura«. Rola sądownictwa specjalnego w procesie utrwalania władzy komunistycznej w Polsce w latach 1944-1956” - Łódź, 28-29 maja 2024 r.

Oddział Instytutu Pamięci Narodowej w Łodzi zaprasza do udziału w ogólnopolskiej konferencji naukowej pt. „»Summum ius, summa iniura«. Rola sądownictwa specjalnego w procesie utrwalania władzy komunistycznej w Polsce w latach 1944-1956, która odbędzie się w Łodzi w dniach 28-29 maja 2024 r.

Celem konferencji jest ukazanie w szerokim spectrum sądownictwa specjalnego kształtowanego na wzór sowiecki w latach 1944-1956. Nadto wskazanie jego znaczenia, początkowo dla instalowania, a później utrwalania władzy komunistycznej w Polsce. Tak zarysowany temat konferencji, pozwoli nie tylko na podsumowanie stanu badań, ale także stanie się polem do ożywionej dyskusji prelegentów zarówno historyków jak i prawników. Różnorodna tematyka wystąpień przyczyni się do wyjścia poza główny nurt badań, skupiony wokół funkcjonowania wojskowych sądów rejonowych. Z uwagi na liczne publikacje w tym zakresie organizatorzy postanowili wyłączyć z rozważań konferencyjnych ww. tematykę, nie oznacza to jednak niemożności zaakceptowania referatów, w których konieczne jest marginalne nawiązanie do działalności wojskowych sądów rejonowych np. w kontekście porównawczym.

PROGRAM KONFERENCJI:

28 maja (wtorek)

9:30-10.00 rozpoczęcie konferencji

Panel I 10:00-11:00

Prof. dr hab. Adam Bosiacki (Uniwersytet Warszawski)

Sądy specjalne w klasycznych systemach totalitarnych i ich recepcja w Polsce komunistycznej 1944-1956

Dr Marta Paszek (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach)

Novum ius, summa iniura. Nowe przepisy karne w sądownictwie specjalnym jako instrument władzy komunistycznej w walce z przeciwnikami politycznymi w latach

1944-1956

11:00-11:30 przerwa

Panel II 11:30-12:30

Dr hab., prof. UKSW Adam Dziurok (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Katowicach/Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Specjalne sądy karne jako narzędzie utrwalania władzy komunistycznej? Casus Specjalnego Sądu Karnego w Katowicach

Patrycja Resel (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi)

Rola byłego tłumacza Gestapo w Łodzi Williego Emila Zukriegela w powojennym ściganiu i sądeniu niemieckich kolaborantów

12:30-13:00 przerwa

Panel III 13:00-14:00

Dr Diana Maksimiuk (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Białymstoku)

Prokuratorzy tzw. „sądów doraźnych”(1946) - portret zbiorowy

Paweł Wąs (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi)

Wydziały do Spraw Doraźnych przy sądach okręgowych vs. sądy doraźne KBW - kilka uwag wyjaśniających i porządkujących, niezbędnych do dalszego dyskursu

14:00-15:00 przerwa

Panel IV 15:00-16:30

Dr Jakub Parol (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi)

Procesy mieszkańców Żarnowa przed Wojskowym Sądem Okręgowym w Łodzi

Prof. dr hab. Mirosław Golon (Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu/Delegatura Instytutu Pamięci Narodowej w Bydgoszczy)

Konspiracyjne, więzienne i nauczycielskie losy Janiny Wasiłojć-Smoleńskiej (1926-2010) - więźniarki Fordonu (1947-1956), skazanej na karę śmierci przez WSR w Bydgoszczy

Dr Dominika Pasich (Oddziałowe Archiwum Instytutu Pamięci Narodowej w Krakowie)

Proces „Zbrodniarzy z Wolbromia”

16:30-17:00 dyskusja

29 maja (środa)

Panel I 9:30-11:00

Bożysława Robertson (Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie)

Wyroki śmierci za szpiegostwo jako narzędzie likwidacji cywilnej opozycji antykomunistycznej w okresie Zimnej Wojny na przykładzie Siatki Milera

Dr Katarzyna Gruszka (Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Łodzi)

Podstawy prawne wymierzania przez Wojskowy Sąd Polskich Kolei Państwowych kar wobec „zmobilizowanych do wojskowej służby w komunikacji kolejowej” w latach 1944-1949

Kamil Margielewicz (Uniwersytet Śląski w Katowicach)

Struktury organizacyjno-administracyjne Wojskowego Sądu Polskich Kolei Państwowych w latach 1944-1949

11:00-11:30 przerwa

Panel II 11:30-12:30

Agata Szewczyk (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach)

Prokurator lat 1944-1956 - obrońca praw obywateli czy ustroju

**Prof. dr hab. Leszek Wiczorek (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach),
Karol Ruzik**

Prokurator Stanisława Antonik - dwa oblicza w różnej rzeczywistości politycznej

12:30-13:30 przerwa

Panel III 13:30-15:00

Dr Jakob Maziarz (Uniwersytet Jagielloński)

Sędziowskie sądy dyscyplinarne na straży władzy ludowej (1944-1956)

Dr Renata Knyspel-Kopeć (Ministerstwo Spraw Zagranicznych w Warszawie)

Funkcjonowanie Komisji Specjalnych do Walki z Nadużyciami i Szkodnictwem Gospodarczym w świetle publikacji dzienników krajowych w latach 1946-1954

**Prof. dr hab. Leszek Wieczorek (Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach),
Michał Zoń** (Centralny Zarząd Służby Więziennej w Warszawie)

Bezprawie za murami więzień. Funkcjonowanie Straży Więziennej w latach 1945-1954

15:00-15:30 dyskusja

[Program konferencji \(pdf, 3.01 MB\) 25.04.2024 15:00](#)
[Plakat \(pdf, 2.94 MB\) 25.04.2024 15:00](#)